# Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Aanhangsel van de Handelingen


**Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**

## 2579

Vragen van het lid **Maij** (PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *toenemende gewelddadigheden in Macedonië tussen gewapende groepen en de politie* (ingezonden 13 mei 2015).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 17 juni 2015).

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van de berichten dat er in de stad Kumanovo in Macedonië op achtereenvolgende dagen gevechten hebben plaatsgevonden tussen de politie en gewapende groepen, waarbij tientallen doden en gewonden zijn gevallen?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2, 3 en 4
Wat is uw oordeel en analyse van deze gebeurtenissen en de achtergronden van deze gewelddadigheden? In welke mate kent u de situatie en laat u zich daarover maximaal informeren?
Heeft u contact gehad met uw ambtgenoot uit Macedonië? Zo ja, wat heeft u daarbij besproken?
Op welke wijze gaat u de aanhoudend zorgelijke situatie in Macedonië in Europees verband bespreken, bijvoorbeeld tijdens de Raad Algemene Zaken en/of de Raad Buitenlandse Zaken?

Antwoord 2, 3 en 4
Het kabinet volgt de situatie in Macedonië nauwlettend en is zeer bezorgd over de ontwikkelingen, zowel wat betreft het incident in Kumanovo als, in bredere zin, de politieke crisis tussen regering en oppositie en de achteruitgang op het gebied van democratie, rechtsstaat en fundamentele vrijheden. Nederland onderschrijft de oproep van Commissaris Hahn na de gebeurtenissen in Kumanovo dat verdere escalatie moet worden voorkomen, ook met oog op binnenlandse stabiliteit.
Ten aanzien van de politieke situatie werden in april jl. conclusies aangenomen waarin de Raad ernstige zorgen uitsprak over het voortduren van de

[1] http://www.nrc.nl/nieuws/2015/05/10/europese-commissie-bezorgd-over-geweld-macedonie/

ah-tk-20142015-2579
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

politieke crisis, evenals over de vele aantijgingen rond machtsmisbruik die de afgelopen maanden zijn verschenen. De Raad riep op tot onafhankelijk en transparant onderzoek naar deze beschuldigingen en maande alle partijen tot een spoedige, duurzame oplossing te komen. De verantwoordelijkheid daarvoor berust bij de politieke leiders.
En marge van de ministeriële vergadering van de Raad van Europa op 19 mei jl. in Brussel sprak ik met mijn Macedonische ambtgenoot, waarbij ik mijn zorgen over de ontwikkelingen in Macedonië heb overgebracht. Tevens heb ik daags voor dit gesprek mijn zorgen geuit in de Raad Buitenlandse Zaken, zoals vermeld in het verslag van de Raad. Daarbij heb ik Hoge Vertegenwoordiger Mogherini verzocht deze in juni of juli te agenderen in de Raad. Dit vanwege het belang dat het kabinet hecht aan democratie, rechtsstaat en fundamentele vrijheden in het toetredingsproces en de belangrijke rol die hier ligt voor de EU, evenals vanwege de grote Nederlandse inzet in Macedonië en de regio ten aanzien van rechtstaatsontwikkeling. Het kabinet verwelkomt om die reden de actieve rol van de Commissie en het Europese parlement om te proberen de betrokken partijen rond de tafel te krijgen en hen te assisteren in het vinden van een duurzame oplossing. Daarbij is het van belang dat de oppositie weer terugkeert in het parlement en dat de afluisterschandalen grondig, objectief en transparant worden onderzocht en dat waar nodig strafvervolging plaatsvindt.

Vraag 5
Deelt u de mening dat het gebrek aan perspectief op vervolgstappen voor het kandidaat-lidmaatschap van de EU het proces van politieke democratisering en maatschappelijke normalisering in Macedonië frustreert? Gaat u uw Griekse en Bulgaars collega's, die al jaren de volgende stappen in het proces van onderhandeling van het kandidaat-lidmaatschap van de EU tegenhouden, ook aanspreken op hun gedeelde verantwoordelijkheid voor perspectief op stabiliteit en ontwikkeling op de Balkan?

Antwoord 5
Het is evident dat het gebrek aan perspectief vanwege de naamkwestie een uitwerking heeft en het vertrouwen in het toetredingsproces aantast. Tegelijkertijd mag de naamskwestie geen excuus zijn voor het staken of deels zelfs terugdraaien van hervormingen, noch voor toenemende druk op onafhankelijke rechtspraak en mediavrijheid. De recente ontwikkelingen in Kumanovo en de protesten in Skopje vinden plaats in een context van politisering en wantrouwen die al eerder aan uw Kamer is gesignaleerd. Ten aanzien van de naamskwestie blijft Nederland alle betrokkenen oproepen om deze zo spoedig mogelijk op te lossen. Tegelijkertijd moet Macedonië, los van naamskwestie, zich verder inzetten om voortgang te boeken bij het doorvoeren van noodzakelijke hervormingen.

Vraag 6
Welke acties onderneemt de Europese Unie om te waarborgen dat er een onafhankelijk onderzoek komt naar de gebeurtenissen en om de situatie in deze regio in Macedonië te de-escaleren en te stabiliseren? In welke mate is hierbij sprake van een constructieve dialoog met de regering van Macedonië? Welke mogelijkheden zijn er om de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlands beleid zo snel mogelijk naar het gebied te sturen?

Antwoord 6
Onder andere via het Europees parlement en ondersteund door de Commissie worden momenteel bemiddelingspogingen ondernomen om het vastgelopen politieke proces los te trekken. Drie Europarlementariërs[2] en Commissaris Hahn zijn nauw betrokken om de dialoog tussen de regeringspartijen en de oppositie te herstarten. Gezien de beschuldigingen in het afluisterschandaal en de huidige animositeit tussen regering en oppositie zal het proces tijd vergen en de nodige inspanning vragen van alle betrokken partijen.
Het feit dat na de gebeurtenissen in Kumanovo alle politieke partijen samenkwamen in de Nationale Veiligheidsraad, dat enkele wijzigingen zijn

[2] De Europarlementariërs zijn Ivo Vajgl (ALDE), Richard Howitt (S&D) en Eduard Kukan (EPP)

doorgevoerd in het kabinet en dat de demonstraties vooralsnog vreedzaam en harmonieus verlopen stemmen voorzichtig hoopvol, al is er nog een lange weg te gaan.
Er is sprake van voorzichtige stappen voorwaarts. Mede door de inzet van het Europees parlement en de persoonlijke betrokkenheid van Commissaris Hahn is een politiek akkoord bereikt tussen de vier voornaamste partijen in Macedonië. Voorname elementen in dit akkoord zijn onder andere vervroegde verkiezingen voor eind april 2016, terugkeer van de oppositie naar het parlement, onderzoek naar de aantijgingen van machtsmisbruik en uitvoering van de aanbevelingen van de Europese Commissie op het gebied van rechtsstaatshervormingen.
De Raad zal volgende week nader spreken over de ontwikkelingen en bezien hoe de politieke dialoog en de hervormingen in Macedonië verder bevorderd kunnen worden.

Vraag 7
Zijn er signalen dat de onrust in deze regio in Macedonië ook zorgt voor toenemende onrust in de gebieden eromheen? Zo ja, welke, en hoe kan dit worden voorkomen?

Antwoord 7
Buurlanden van Macedonië volgen de ontwikkelingen met zorg en hebben de onrust in Kumanovo scherp veroordeeld. Ook de buurlanden onderstrepen het belang de huidige politieke impasse te doorbreken en verdere spanningen in Macedonië te voorkomen.

Vraag 8
Bent u bereid om namens de Nederlandse regering in de EU krachtig aan te dringen op Europese initiatieven om te zorgen voor de-escalatie in het gebied? Zo ja, op welke wijze? Zou hier in dit stadium ook een rol voor de Verenigde Naties weggelegd kunnen zijn?

Antwoord 8
Ja. Zoals hierboven gemeld heeft Nederland gevraagd om een spoedige diepgaande discussie in de Raad over Macedonië. Er is reeds brede overeenstemming tussen de Europese lidstaten dat er een belangrijke rol ligt voor de EU en in het bijzonder de Commissie om haar ondersteunende rol voort te zetten en te helpen een duurzame oplossing te vinden voor de crisis. Dat laat onverlet dat organisaties als de OVSE en de VN eveneens een rol kunnen spelen.